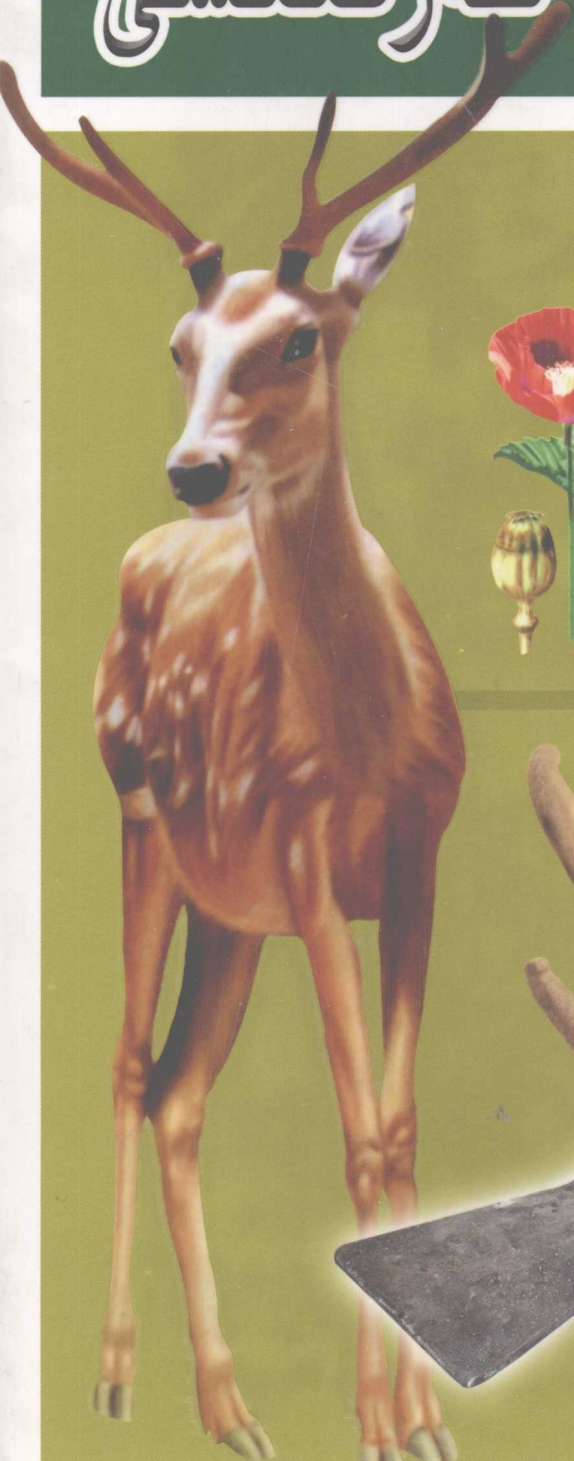

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى

ئۇيغۇر تىبابىتى

پىششىق دورىلار خەزىنىسى

شىنجاڭ خەلق سەھىيە نەشرىياتى

艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪

维吾尔医成药宝库

Treasury of Uyghur Medical Paten Medicine

Ali haji Kurbaniyaz Amchi

新疆人民卫生出版社

ISBN 7-5372-4087-6

9 787537 240871 >

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئابلىكىم نۇرمۇھەممەت ھاجى
مەسئۇل كوررېكتورى: خاسىيەت ئىبراھىم

ئۇيغۇر تېبابىتى پىششىق دورىلار خەزىنىسى
تۈزگۈچى: ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى

*

شىنجاڭ خەلق سەھىيە نەشرىياتى نەشر قىلدى

(ئۈرۈمچى شەھىرى بۇلاقبېشى كوچىسى 66 - قورۇ، پوچتا نومۇرى: 830001)

شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى

787×1092 مىللىمېتىر، 16 فورمات

93 باسما تاۋاق قىستۇرما بەت 10

2006 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى

2007 - يىل 1 - ئاي 1 - قېتىم بېسىلىشى

تىراژى: 2000 — 1

*

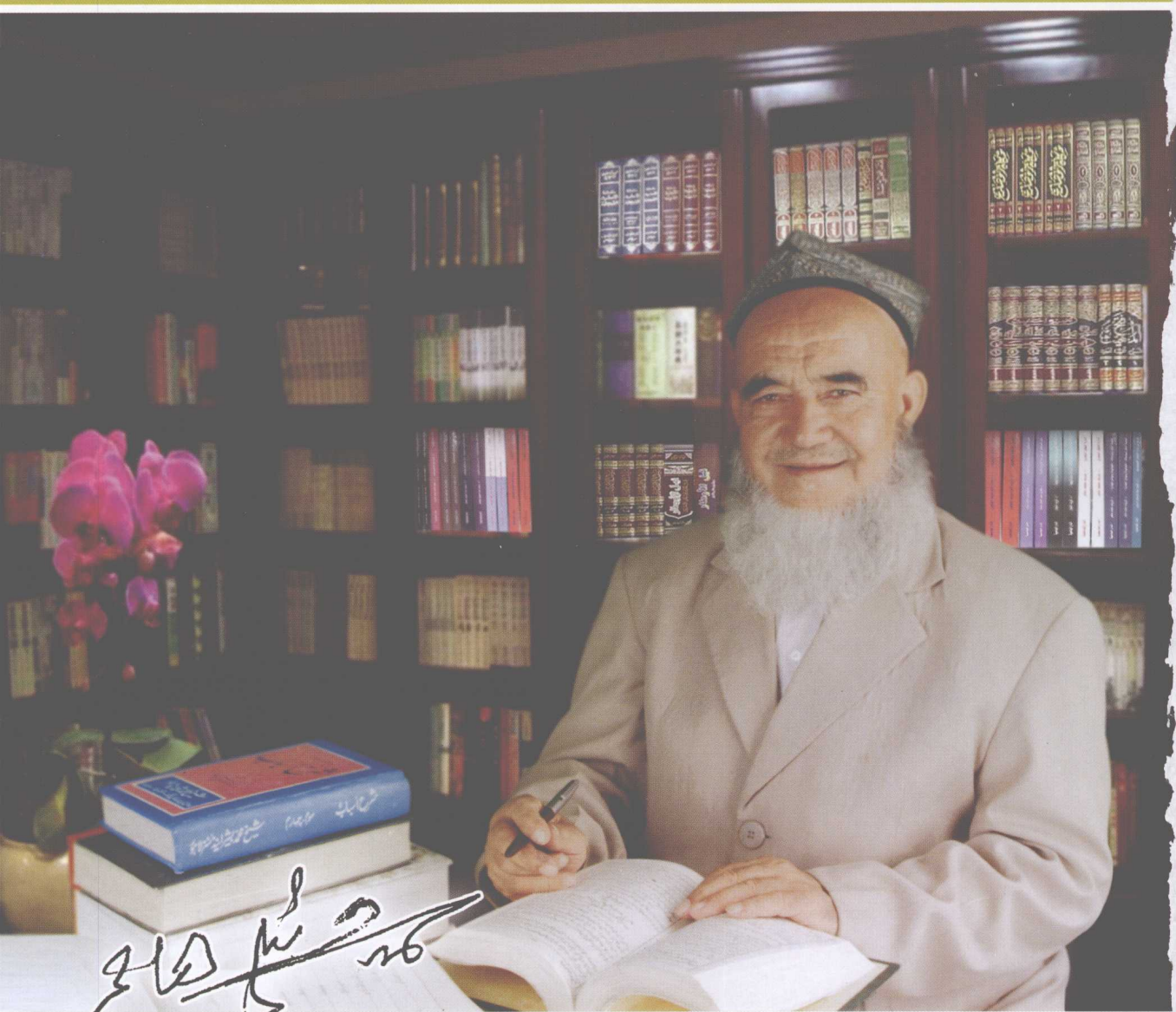
ISBN 7-5372-4087-6

باھاسى: 165.00 يۈەن

Tel: (0903) 2031133、2021047

<http://www.amchi.Com.cn>

ئالاقىلىشىش: E-mail: amchiali@163.Com

艾力阿吉·库尔班尼亚孜

مەشھۇر تېۋىپ ، مۇدىر ۋىراج ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى

著名民医、主任医师艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪

Famous Folk Hakim & Chief Hakim Ali Haji Kurban Niyaz Amchi

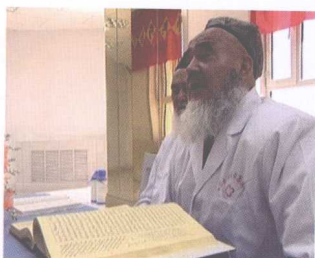
ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئائىلە تاۋابىئاتلىرى بىلەن بىللە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ سابىق
مۇئاۋىن باشلىقى تۆمۈر داۋامەت بىلەن بىللە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۈجىسى
ئاپتونوم رايونىنىڭ زەئىسى ئەسمائىل ئىلىۋالدى بىلەن بىللە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئوقۇ- ئوقۇتۇش ۋە كلىنىكا تەجرىبە تونۇشتۇرماقتا

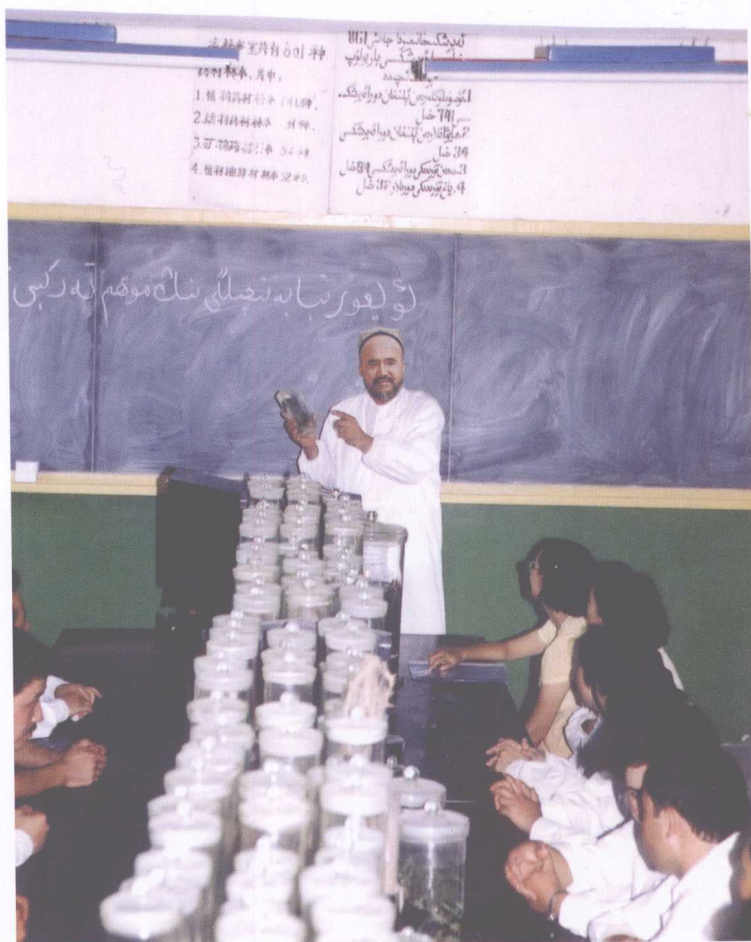
(ئەلى ھاجى قۇرباننىياز
ئەمچى ئالدى ئىككىنچى رەت
سولدىن 26- كىشى)

رلىك ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىن خاتىرىسى

2003 国际维吾尔医药

The Group Photo Of 2003 International

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئوقۇ- ئوقۇتۇش ۋە دىئاگنوز قويۇش ئۈستىدە

2003 خەلقئارا ئۇيغۇر تىبابەتچىلىك - دورىگەرلىك ئىلمىي كونفرېنسسىيەسىنىڭ ھەمراھلىقىدا

学术会议合影 2003.8.18 乌鲁木齐

Academic Conference Of Uighur Medicine

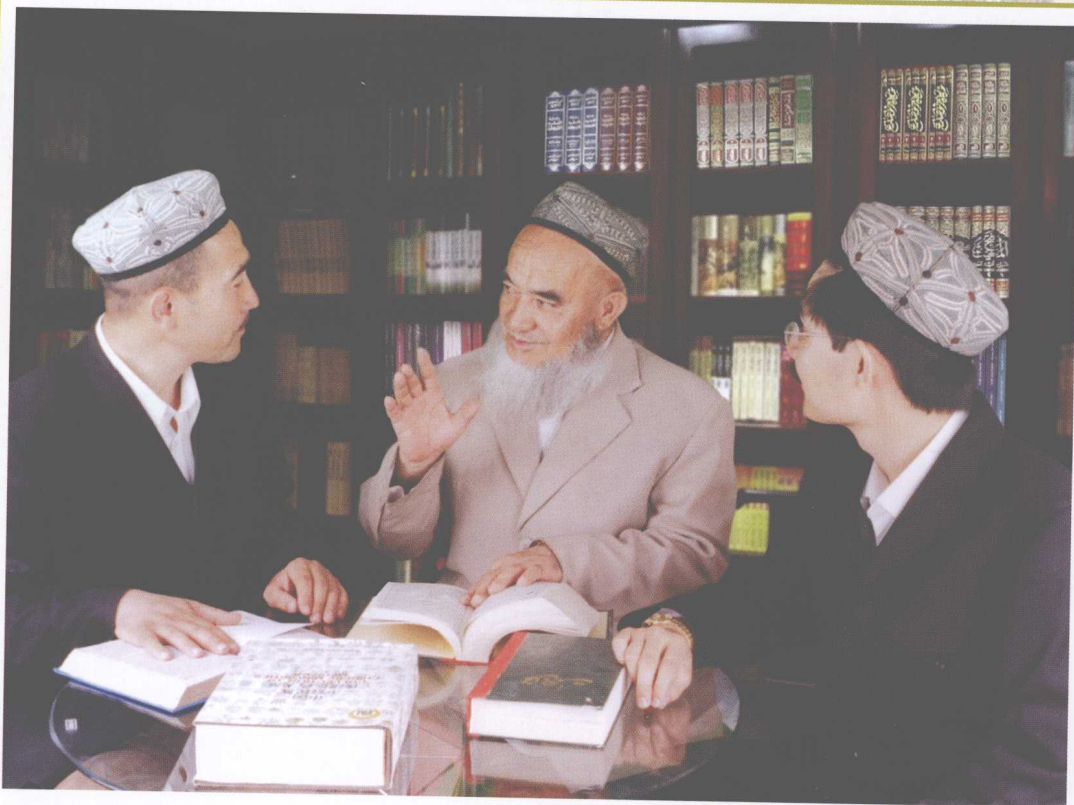
ئەلى ھاجى قۇرباننىياز
 ئەمچى 1984 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك
 ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك
 دوختۇرخانىسىدىكى كەسپداش-
 لىرى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سە-
 ھىيە نازارىتىدىكى رەھبەرلەر
 بىلەن بىللە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز
 ئەمچى شىنجاڭ رىئالى
 تېبابەتچىلىك ئىلمىي
 جەمئىيىتى 2 - قېتىملىق
 مۇدېرىيىتىنىڭ 2 - سانلىق
 يىغىنى ۋە بىرەس (ئاق
 كېسەل) ئىلمىي مۇھاكىمە
 يىغىنىدا (قەشقەر)

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز
 ئەمچى 1987 - يىلى شىنجاڭ ئۇيغۇر
 تېبابەتچىلىكى ئالىي
 تېخنىكومىدا مۇتەخەس-
 سىلەر بىلەن تۇنجى
 قېتىملىق دەرس
 باشلاش خاتىرىسىدە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى شاگىرتلىرىدىن مۇتەللىپ ئەلى ھاجى ۋە ئوسمان ئەلىگە
دەرس سۆزلىمەكتە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى شاگىرتلىرىدىن ئابدۇلھەمىد ئەلى ھاجى ۋە ئابدۇللا ئەلى ھىندىستاننىڭ
دېھلى شەھىرىدىكى دۆلەتلىك تەتقىقات ئورنىدا ئەنئەنىۋى تېبابەت ئۇستازلىرى بىلەن سۆھبەتتە

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچىنىڭ يازغان ۋە يېزىشقا قاتناشقان ئەسەرلىرى

ئاپتورنىڭ تەرجىمىھالى

مۇدىر ۋىراج ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى 1933 - يىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنى خوتەن شەھىرىنىڭ تامباغ يېزىسىدا تېۋىپ ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1947 - يىلىغىچە دىنىي مەدرىسە ۋە پەننىي مەكتەپلەردە ئوقۇغان. 1947 - يىلىدىن باشلاپ بىر تەرەپتىن تاغىسى ئىمىننىياز ئاخۇنۇمدىن تېبابەتچىلىك، دورىگەرلىك ئىلمىنى ئۆگەنسە، يەنە بىر تەرەپتىن چوڭ بوۋىسى داڭلىق تېۋىپ قۇرباننىياز ئاخۇنۇم^① گۆشنىڭ خوتەن قەغىزىگە يېزىلغان 8 فورمات 586 بەتلىك چاغاتاي يېزىقىدىكى قول يازما ئەسىرى «تەجرىباتى تېببىي» دىن ھەرخىل كېسەللىكلەرنىڭ ئالامىتى، دىئاگنوزى، داۋالاش ئۇسۇللىرى، پەرھىزلىرى، ھەرخىل دورا رېتسىپلىرى قاتارلىق نەزەرىيە بىلىملىرىنى ئۆگىنىش بىلەن بىرگە ھىندىستاننىڭ بومباي لائىكۇ ئەنئەنىۋى تېبابەت ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرۈپ ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن ئابدۇللا دامۇللا مەۋلىۋى، ھەسەن مەۋلىۋى، ئابدۇكېرىم ھاجىم قاتارلىقلارنى ئۇستاز تۇتۇپ، پارس، ئوردۇ تىلىدىكى كلاسسىك تېببىي كىتابلارنى ئوقۇغان ۋە ئۆگەنگەن. 1955 - يىلى تاغىسى ئىمىننىياز ئاخۇنۇم ۋە بىرقانچە مۇتەخەسسسلەر بىلەن بىرلىكتە خوتەن شەھىرىنىڭ گۈلباغ بازىرىدا ئېچىلىۋاتقان خۇسۇسىي ئامبۇلاتورىيەسىنىڭ دورا - دەرەك، مال - مۈلكىنى پاي قوشۇپ، خوتەن ناھىيىلىك ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك بىرلەشمە ئامبۇلاتورىيەسى (يېڭى يول ئۇيغۇر تېبابەت بىرلەشمە ئامبۇلاتورىيەسى) نى قۇرۇپ چىققان. ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى بۇ ئامبۇلاتورىيىدە ئىشلەش جەريانىدا ئاشۇ ئاتاقلىق مۇتەخەسسسلەرنىڭ دورىگەرلىك ۋە داۋالاش جەھەتتىكى ئەمەلىي ماھارەتلىرىنى پىششىق ئىگىلىگەن ۋە ئەمەلىيەتتىن ئۆتكۈزگەن، 1975 - يىلى بۇ ئامبۇلاتورىيە ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك دوختۇرخانىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىن ئۇ بۇ دوختۇرخانىنىڭ كەسپىي بۆلۈم، ئىچكى بۆلۈم، تاشقى بۆلۈملىرىدە ئاساسلىق دوختۇر يېتەكچىسى ۋە بۆلۈم مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن.

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئۇزۇن يىل كىلىنكا ئەمەلىيىتى داۋامىدا داۋالاش بىر قەدەر قىيىن بولغان يۈرەك، مېڭە قان تومۇر كېسەللىكلىرى، نەپەس يول كېسەللىكلىرى، ئەرلەردىكى جىنسىي كېسەللىكلەر، ئاياللار كېسەللىكلىرى، جاھىل خاراكتېرلىك تېرە كېسەللىكلىرى، سۆڭەك - بوغۇم كېسەللىكلىرى، ئاشقازان - جىگەر كېسەللىكلىرى

① ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچىنىڭ ئاتىسى، قۇرباننىياز ھاجى گۆش، ئۇنىڭ ئاتىسى مۇھەممەت يۈسۈپ ھاجى گۆش، ئۇنىڭ ئاتىسى دىمەرغۇچى ئاخۇنۇم گۆش، ئۇنىڭ ئاتىسى قۇرباننىياز ئاخۇنۇم گۆش («تەجرىباتى تېببىي» نىڭ ئاپتورى)، ئۇنىڭ ئاتىسى ئابدۇسەنناغۇچى ئاكا گۆش.

② ئىمىننىياز ئاخۇنۇم، تۆردەمۇھەممەت ئاخۇنۇم، ئابدۇللا دامۇللا مەۋلىۋى، ھاجى ئابدۇلھېيىت يۈسۈپ، غوجى باۋۇدۇن جامالىدىن ھاجى، غوپۇر ھاجى، قوناخۇنۇم، جالالىدىن ئاخۇنۇم، ئوبۇل ئاخۇنۇم، ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى، ئابدۇكېرىم ھاجى قاتارلىق مۇتەخەسسسلەر بىرلىشىپ قۇرۇپ چىقىپ، ئىمىننىياز ئاخۇنۇم بۇ ئامبۇلاتورىيەنىڭ مەسئۇللۇق خىزمىتىنى ئىشلىگەن.

رى، دىئابىت، بۆرەك كېسەللىكلىرى قاتارلىق كېسەللىكلەرنى داۋالاپ ساقايتىش بىلەن بىرگە مەزكۇر كېسەللىكلەر ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ، بۇ كېسەللىكلەرنى داۋالاش-نىڭ ئۈنۈملۈك رېتسىپلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ تەكرار تەجرىبىلەردىن ئۆتكۈزگەن ۋە بۇ رېتسىپلاردىن بىرقانچە ئون رېتسىپنى دوختۇرخانا دورا ياساش بۆلۈمىگە تەقدىم قىلىپ، دوختۇرخانىنىڭ پىششىق دورا سانىنىڭ ئېشىشىغا زور تۆھپە قوشۇپ، دوختۇرخانا رەھبەرلىرى ۋە كەسپى خادىملارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكەن.

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى ئۇيغۇر تېبابىتى بىلەن شوغۇللانغان 60 يىلدىن بۇيان تولۇپ - تاشقان قىزغىنلىق بىلەن ئىشلەپ زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن. ئۇ بىر تەرەپتىن ئەمەلىي داۋالاش ئىشلىرى بىلەن شوغۇللانسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ئىز باسار يېتىشتۈرۈش، ئۆزىگە شاگىرت ئەگەشتۈرۈپ تەربىيەلەش بىلەنلا قانائەتلىنىپ قالماي، 1978 - يىلى خوتەن تېببىي مەكتەپتە تۇنجى قېتىم ئېچىلغان ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپلىرىدىن باشلاپ بىر نەچچە قارارغا ۋە خوتەن ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك-لىك دوختۇرخانىسىدا ئىلگىرى - ئاخىرى بولۇپ ئېچىلغان ئاپتونوم رايون بويىچە ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك ۋە دورىگەرلىك خادىملىرىنى تەربىيەلەش كۇرسىنىڭ بىرقانچە قارارغا، ئۇيغۇر تېبابىتى خام دورىلار ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى ئىچكى كېسەللىكلەر ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى پىششىق دورىلار ئىلمى قاتارلىق پەنلەردىن دەرس بەرگەن. 1987 - يىلدىن باشلاپ شىنجاڭ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىكى ئالىي تېخنىكومىدا ئوقۇتقۇچى تەربىيەلەش سىنىپى ۋە داۋالاش، دورىگەرلىك سىنىپلىرىغا تەكلىپ بىلەن ئۇيغۇر تېبابىتى داۋالاش ئۇسۇللىرى ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى ئىچكى كېسەللىكلەر ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى دورىسازلىق ئىلمى قاتارلىق پەنلەردىن دەرس ئۆتۈپ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك - دورىگەرلىك قوشۇنى ۋە ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تەربىيەلەشكە زور تۆھپە قوشۇپ، كەسپداشلار ۋە رەھبەرلەرنىڭ قىزغىن ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان.

ئۇ نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىي داۋالاش - دورىگەرلىكنى بىرلەشتۈرۈپ، ئوقۇتۇش ئارقىلىق توپلىغان قىممەتلىك تەجرىبىلىرىنى يېزىپ، رەتلەش ئاساسىدا شىنجاڭ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىكى ئالىي تېخنىكومىنىڭ ئىككىنچى ئەۋلاد دەرسلىكلىرىدىن ئۇيغۇر تېبابىتى داۋالاش ئۇسۇللىرى ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى ئىچكى كېسەللىكلەر ئىلمى، ئۇيغۇر تېبابىتى خام دورىلار ئىلمى (ئۈچ توم)، ئۇيغۇر تېبابىتى پىششىق دورىلار ئىلمى (ئىككى توم) ئۇيغۇر تېبابىتى ئوزۇقلۇق ئىلمى قاتارلىق دەرسلىكلەرنى (باشقىلار بىلەن) يازغان ۋە ئوردۇ تىلىدىن ئاساس، تېببىي ئوردۇ تىلى قاتارلىق دەرسلىكلەرنىڭ تەكلىپلىك تەھرىرلىكىنى ئىشلەپ بەرگەن.

ئۇ ئۆزىنىڭ ياشىنىپ قالغىنىغا قارىماي، بىر تەرەپتىن توختىماي كېلىۋاتقان ھەرىمىلەت بىمارلىرىنىڭ كېسەللىكىنى داۋالسا، يەنە بىر تەرەپتىن كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ

ساقلىق - ساقلاش ئىشلىرىنى نەزەردە تۇتۇپ، «ئەرلەر جىنسىي ئاجىزلىقىنى ئۇيغۇر تېبابىتىدە داۋالاش» كىتابىنى يېزىپ 96 - يىلى سەھىيە نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلدۇرۇپ ئوقۇرمەنلەر بىلەن يۈز كۆرۈشتۈرۈپ، ھەرىملىك بىمارلىرىنىڭ قىزغىن ئالاقىسىغا ۋە ماختىشىغا سازاۋەر بولغان. ئۇ يەنە «جۇڭگو تېببىي قامۇسى» ئۇيغۇر تېبابەت توملىرىنى يېزىشقا قاتنىشىپ، ئابدۇخالىق قارى ئىسمائىل، مۇتىئۇللا قارى ھاجى بىلەن ئۇيغۇر تېبابەت قامۇسى ئالتىنچى تومى (مۇرەككەپ دورا قىسمى) نى يازغان. (ئۇيغۇرچە نۇسخىنى 1995-يىلى شىنجاڭ خەلق سەھىيە نەشرىياتى تەرىپىدىن، خەنزۇچە نۇسخىسى 2005-يىلى شاڭخەي پەن-تېخنىكا نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى).

ئەلى ھاجى قۇرباننىياز ئەمچى پەن - تەتقىقات خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۆزىنىڭ داۋالاش جەھەتلەردە توپلىغان قىممەتلىك تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەپ يېزىپ چىققان، «يۇقىرى قان بېسىم كېسەللىكى ۋە ئۇنى داۋالاش»، «بالىلار ئىچى ئۆتكۈ كېسەللىكىنى ئۇيغۇر تېبابىتىدە داۋالاش»، «ئاق كېسەللىكى داۋالاش توغرىسىدا»، «سېلىس ۋە ئۇنى داۋالاش»، «يۇقۇملۇق جىگەر كېسەللىكى ۋە ئۇنىڭ دورىسى»، «مەزى بېزى ياللۇغىنى ئۇيغۇر تېبابىتىدە داۋالاش» ۋە «ئەرلەردىكى جىنسىي ئاجىزلىقىنى داۋالاش تەجرىبەم» دېگەن تېمىلاردىكى ئىلمى ماقالىسى ئىلمى جەمئىيەت يىغىنلىرىدا ئالماشتۇرۇلغان ۋە گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنىپ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. ئۇ ھازىر دەم ئېلىشقا چىققان بولسىمۇ، ياشىنىپ قالدىم دېمەي، ئۇيغۇر تېبابەت-چىلىك - دورىگەرلىك ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيات ئىشلىرىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۆسمۈرلۈك چاغلىرىدىن باشلاپ تەربىيەلەپ كەلگەن يەتتە ئوغلىنىڭ ئىچىدىن تۆتىنى ئۇيغۇر تېبابىتى ۋە غەرب تېبابىتى بويىچە ئايرىم - ئايرىم ئالىي بىلىم يۇرتلىرىدا ۋە چەت ئەللەردە ئوقۇتۇپ، تولۇق كۇرسنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى ئۆزىگە ۋارىس قىلىش ئۈچۈن مەخسۇس كەسپلەر بويىچە تەربىيەلەمەكتە. ئۇ يەنە خوتەن ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك دوختۇرخانىسىدا تەكلىپ بىلەن كېسەل كۆرۈش بىلەن بىرگە ئۆزىنىڭ مول ئەمەلىي تەجرىبىلىرىنى كەلگۈسى ئەۋلادلارغا قالدۇرۇش مەقسىتىدە يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ، 60 يىلدىن بېرى داۋالاش ئەمەلىيىتى جەريانىدا توپلىغان تەجرىبىلىرىنى ئاساس قىلىپ، تەجرىبىدىن ئۆتكەن 2000 خىلدىن ئارتۇق دورا نۇسخىلىرىنى رەتلەپ قوللىنىشنى «ئۇيغۇر تېبابىتى پىششىق دورىلار خەزىنىسى» ناملىق بۇ ئەسەرنى كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ پايدىلىنىشىغا سۈندى.

شىنجاڭ خەلق سەھىيە نەشرىياتى

2006 - يىلى دېكابىر

作者简介

主任医师艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪1933年10月1日出生于和田市塔木巴格乡的一个医生世家。1947年前他一直在经文学校和新式学校学习。自1947年起,他一方面向叔叔并师傅伊明尼亚孜阿洪学习医学、药学知识,另一方面通过《特吉日巴提特比医学》学习各种疾病的症状、诊断、治疗方法、禁忌等及各类药物处方等理论知识。《特吉日巴提特比医学》一书是他爷爷(书本老师)著名名医库尔班尼亚孜阿洪·果西^①用和田纸和察合台文手写的八开586页医学著作。同时,他还拜从印度孟买拉克诺传统医学院毕业回国的阿布都拉·大毛拉毛利维、哈桑·毛利维、阿布都克日木·阿吉等前辈为师,学习波斯语、乌尔都语经典医学书籍。1955年伊明尼亚孜阿洪与其他几名专家^②成立了和田县维吾尔医联合诊所(新路维吾尔医联合诊所)。他在该诊所工作期间,通过实践,熟练掌握了著名专家在药物使用及治疗方面的精湛医术。1975年,该诊所被改组为和田地区维吾尔医医院,他当时担任该院业务科、内科、外科主任及指导医师等职务。艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪在长期的临床实践过程中,对心脏病、脑血管疾病、呼吸道疾病、男性病、妇科病、顽固性皮肤病、骨关节病、胃病及肝脏疾病、糖尿病、肾脏疾病等顽固性疾病颇有研究,经长期反复实验制定了有效的治疗处方,并把数10种处方奉献给医院药剂室,为丰富该医院的成药品种和数量做出重大的贡献,受到院领导和同行的称赞。

艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪从事维吾尔医学60年以来,以饱满的工作热情刻苦钻研,取得了巨大的成就。他一方面从事临床诊疗工作,另一方面非常重视接班人的培养,亲自培养学徒。1978年以来,在和田卫生学校从首期开设维吾尔医学中专班起,连续几期担任过讲授课程任务。在和田地区维吾尔医医院举办的几期自治区级维吾尔医及药物专业人员培训班,又承担了讲授维吾尔医生药学、维吾尔医内科学、维吾尔医成药学等课程。1987年起应邀在新疆维吾尔医高等专科学校师资培训班、医疗班、药剂班讲授维吾尔医治疗技术学、维吾尔医

^① 艾力阿吉·库尔班尼亚孜·艾米琪的父亲是库尔班尼亚孜阿吉·果西,爷爷是穆罕默德玉素甫阿吉·果西,爷爷的父亲是迪麦尔胡吉阿洪·果西,爷爷的爷爷是库尔班尼亚孜阿洪·果西(特吉日巴提特比的作者),其父亲是阿布迪曼那胡吉阿卡·果西。

^② 该诊所是由伊明尼亚孜阿洪、吐尔迪穆罕默德阿洪、阿布都拉大毛拉毛利维、阿吉阿布力米提·玉素甫、胡吉巴吾东·贾玛力丁阿吉、吾甫尔阿吉、库那洪、贾拉力丁阿洪、吾布力阿洪、艾力阿吉·库尔班尼亚孜·艾米琪、阿布都克日木阿吉等专家联合开办的,伊明尼亚孜阿洪负责诊所的工作。

内科学、维吾尔医药物学等课程,为培养维吾尔医药专业人才及师资队伍做出重大贡献,赢得了同行及领导的高度赞扬和尊重。

他将医学理论与临床诊疗、用药紧密结合起来,依据自己多年积累的丰富经验,整理撰写了作为新疆维吾尔医高等专科学校第二代教材的维吾尔医治疗技术学、维吾尔医内科学、维吾尔医生药学(三卷)、维吾尔医成药学(两卷)、维吾尔医营养学等教材(合著)等。还应邀完成了基础乌尔都语、医用乌尔都语等教材的编辑工作。

他不顾个人年事已高,在为络绎不绝前来诊疗的各族患者治病的同时,撰写了《维吾尔医治疗阳痿》一书,该书于1996年由新疆卫生出版社出版,与读者见面后,受到广大各族患者的欢迎和称赞。他还参加“中国医学百科全书”维吾尔医卷的撰写工作,与阿布都哈力克卡日·司马义、穆提拉·卡日阿吉等共同撰写了维吾尔医百科全书第六卷“成药部分”,(维吾尔文版于1995年由新疆人民卫生出版社出版,中文版于2005年由上海科学技术出版社出版)。

艾力阿吉·库尔班尼亚孜艾米琪非常重视科研工作,根据自己多年积累的宝贵的诊疗经验,撰写的《高血压疾病及其治疗》、《维吾尔医治疗小儿腹泻》、《关于白殿风治疗》、《梅毒及其治疗》、《传染性肝病及其用药》、《维吾尔医治疗前列腺炎》、《关于阳痿的治疗经验》等论文在医学会会议上进行交流,在报刊杂志上发表,并分别获奖。

他虽已退休,但仍不顾年迈,一心一意想着维吾尔医及维吾尔事业的发展,他培养七个儿子中的四个儿子从小就学习维吾尔医和西医知识,使他们在国内及国外高等学府学习,完成了本科学业,并把他们作为自己的专业继承人继续进行培养。

目前他应邀在和田地区维吾尔医医院为患者治病。为了把自己一生积累的丰富的实践经验传授给下一代,他又凭借60年临床医疗经验,呕心沥血,挑选并整理出经实践反复检验的2000多个药方,编写成《维吾尔医成药宝库》一书,献给广大各族群众。

新疆人民卫生出版社

2006年12月

Brief Introduction to the Author

Chief Hakim, Ali Haji Kurban Niyazi Amchi, came from a long line hakim family. He was born in Tambagh Town, Hotan City on October 1, 1933. He studied in scripture school and new—style school until 1947. Since 1947, on the one hand, he has learned medical and pharmaceutical knowledge from his uncle Emin Niyaz Ahunum (his father's younger brother); on the other hand, he also has learned theoretical knowledge on symptoms, diagnosis and therapeutic methods, contraindicate, various pharmaceutical prescriptions of various diseases and theoretical knowledge on various pharmaceutical prescriptions from a book named "*Turjirebati Tbi*" (Uyghur system of medicinal resource) which was written by his grandfather who was a famous Uyghur hakim Kurban Niyaz Ahun Gosh^① in Chagatai script with Octavo with 586 pages with Hotan Paper. At the same time, he has learned from elder hakims such as Abdullah Damollam Mavlevi, Hasen Mavlevi and Abdul Kerim Aji who were graduated from Lakhnow Traditional Medicine Institute in Bombay, India. He learned from those classical medical books in Persian and Urdu. In 1955, his uncle Emin Niyazi Ahunum and some other ^②experts established Uyghur Medicine Combined Clinic of Hotan County (Xinjiang Uyghur Medicine Combined Clinic).

When working for the clinic, he had mastered skillfully exquisite medical technique the famous experts had mastered on medicine and treatment. In 1975, the clinic was reconstructed again to Regional Uyghur Medicine Hospital of Hatan Prefecture, and he worked for it as Head of Business Department, Medical Department and Surgical Department and Directive Doctor. During his long clinical practice, Ali Haji Kurban Niyazi Emchi had made much research on some diseases hard to cure such as heart disease, cerebrovascular disease, respiratory disease, male diseases, gynecopathy, intractable refractory skin disease, osteoarthritis, stomach and hepatic disease, diabetes melli-

① Ali Haji Amchi's father is Kurban Niyaz Haji Gosh, his grandfather was Muhammad Yusuf Haji Gosh, his grandfather's father was Demir Huji Ahunum Gosh, his grandfather's grandfather was Kurban Niyaz Gosh (author of "*Turjirebati Tbi*") whose father was Abdudimana Huji Aka Gosh.

② The clinic was opened by Emin Niyaz Ahunum, Turdi Muhammad Ahunum, Abdullah Damollam Mavlevi, Ablmit Yusuf, Huji Bawurdong Jiamalidin Aji, Wufur Aji, Kunahun, Jialaliding Ahunum, Wubuli Ahunum, Ali Haji Kurban Niyazi Emchi, Abdul Kerim Aji and some other experts. Emin Niyaz Ahunum is in charge of the work of the clinic.